

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1912/21
21.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Вуковић, председника већа, Јасне Лозук и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник адвокат Миодраг Стевић из Београда, Нови Београд, ул. Маршала Толбухина бр. 26, против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник адвокат Предраг Поповић из Београда, ул. Маглајска бр. 27, ПП 125, 11040 Београд, ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о жалбама тужиље и туженог изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 2368/20 од 28.1.2021. године, у седници већа одржаној дана 21.3.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 2368/20 од 28.1.2021. године у ставу првом и другом изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Вишег суда у Београду П 2368/20 од 28.1.2021. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ из ... да тужиљи АА из ... накнади трошкове парничног поступка у износу од 169.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је предлог туженог за застој парничног поступка. Ставом другим изреке је усвојен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је ништав и без правног дејства уговор о доживотном издржавању закључен између пок.ВВ, као примаоца издржавања и туженог ББ, као даваоца издржавања, оверен пред Првим општинским судом у Београду 27.3.2008. године, заведен под бројем ЗР 266/2008. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде парничне странке су благовремено изјавиле жалбе, и

то тужени побијајући пресуду у целости из свих законских разлога, а тужила побијајући исту у ставу трећем изреке у погледу одлуке о трошковима парничног поступка, из свих законских разлога.

Испитујући првостепену пресуду у оквиру овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/2011 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба туженог неоснована, док је жалба тужиле основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Неосновано се жалбом туженог указује на повреду поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, јер је изрека пресуде разумљива и непротивречна разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан и непротивречан начин. Због тога пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок.ВВ из ... је као прималац издржавања закључио уговор о доживотном издржавању са туженим као даваоцем издржавања којим се обавезао да после своје смрти на туженог пренесе својину на непокретности – стану бр. 11 површине 54,74 м² на петом спрату куће у ... у улици ..., и на кат.парцели ...ЗКУЛ ... КО ..., а чији је власник по основу стицања у браку са својом супругом пок.ГГ и по основу наслеђа иза своје супруге, као и сувласник кат.парцеле ... од 13,93 а уписане у ЗКУЛ ... КО ... по основу наслеђа иза пок.супруге ГГ и пок.ћерке ДД, као накнаду за доживотно издржавање. Прималац издржавања ВВ је преминуо дана 27.7.2008. године, а оставински поступак који је покренут иза њега је прекинут решењем суда О бр. 2418/08 од 23.9.2009. године и овде тужени ББ упућен на парницу ради раскида уговора о доживотном издржавању који је тужила АА као давалац издржавања закључила са сада пок.ГГ и ВВ. Предметни уговор је оверен дана 7.12.2005. године пред Првим општинским судом у Београду а наведеним уговором је договорено издржавање ГГ и ВВ као супружника, док је уговорено да као накнаду за издржавање, након своје смрти тужиле као даваоцу издржавања остављају у својину стан бр. 11 у улици ... на петом спрату у ... површине 54,74 м² на коме је ГГ уписана као једини искључиви власник, с тим да у уговору стоји констатација да је наведени стан стечен у току трајања брачне заједнице прималаца издржавања по ком основу су сувласници наведене имовине у једнаким уделима а предмет наведеног уговора је и сувласништво на парцели бр ..., њива од 13 ар и 93 м² уписана у ЗКУЛ ... КО ... Чланом 3 уговора је договорено да се давалац издржавања обавезује да доживотно пази, стара се и у болести негује примаоце издржавања, набавља им лекове, води их код лекара, да их после смрти пристojно сахрани и да подушја, све према изричитој жељи прималаца издржавања и месним обичајима и приликама, а као накнаду за све то примаоци издржавања даваоцу издржавања АА после своје смрти остављају у својину и трајно власништво сву своју непокретну имовину из члана 1 и 2 уговора. Чланом 4 предметног уговора уговорено је да уколико би прималац издржавања првог реда ГГ преминула пре примаоца издржавања другог реда ВВ, у том случају би ВВ имао право плодоуживања на предметном стану из члана 1 уговора то јест бесплатно доживотно право становања у стану. Из листа непокретности бр. ... КО ... утврђено је да је на

двособном стану бр. 11 површине 55 м² на петом спрату зграде у улици ... у ... уписана приватна својина АА са уделом 1/1. Прималац издржавања ВВ је након смрти своје супруге покренуо поступак за раскид уговора о доживотном издржавању који је закључен са АА, а након његове смрти као његов тестаментални наследник у парницу је ступио овде тужени ББ. Поступак је правноснажно окончан одбијањем тужбеног захтева којим је тражено да се раскине уговор о доживотном издржавању закључен 25.10.2005 године између ГГ и ВВ као прималаца издржавања и АА као даваоца издржавања и одбијен захтев за утврђење власништва ББ на предметној непокретности-стану.

Полазећи од овако потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, на које су правилно примењене одредбе члана 194 став 1, 195 и 197 Закона о наслеђивању, као и чланова 12 и 103 став 1 Закона о облигационим односима, првостепени суд је правилно закључио да је тужбени захтев основан.

Према одредби члана 194 Закона о наслеђивању уговором о доживотном издржавању обавезује се прималац издржавања да се после његове смрти на даваоца издржавања пренесе својина тачно одређених ствари или каква друга права, а давалац издржавања се обавезује да га као накнаду за то, издржава и да се брине о њему до краја његовог живота и да га после смрти сахрани. Прималац издржавања уговором може обухватити само ствари или права постојећа у тренутку закључења уговора. Ако шта друго није уговорено, обавеза издржавања нарочито обухвата обезбеђивање становања, хране, одеће и обуће, одговарајућу негу у болести и старости, трошкове лечења и давања за свакодневне уобичајене потребе. Прималац издржавања који је закључио уговор о доживотном издржавању, може стварима које су биле предмет тог уговора располагати новим уговором о доживотном издржавању или другим правним послом. Сагласно томе, сукцесивно располагање истим непокретностима са два уговора о доживотном издржавању не чини каснији уговор о доживотном издржавању ништавим правним послом, како је то правилно закључио и првостепени суд. Закључењем претходног уговора о доживотном издржавању сада пок. ВВ као прималац издржавања и даље је остао власник предметних непокретности јер је уговорен пренос својине после његове смрти, а што је једно од обележја ове врсте уговора према цитираној законској одредби из члана 194 Закона о наслеђивању. Међутим, разматрајући разлоге који могу да утичу на апсолутну ништавост уговора сходно одредби члана 109 Закона о облигационим односима, првостепени суд је правилно закључио да је у конкретном случају дошло до повреде начела савесности и поштења из одредбе члана 12 Закона о облигационим односима закључивањем новог уговора о доживотном издржавању од стране истог примаоца чији предмет су исте непокретности, са овде туженим као даваоцем издржавања. Приликом заснивања облигационог односа прималац издржавања није био савестан уговарач имајући у виду да је уговор закључен а да претходни уговор није био раскинут, при чему је исти био и даље извршаван од стране тужиље као даваоца издржавања. У време закључења уговора са туженим је постојала несавесност примаоца издржавања који је закључио са туженим уговор о доживотном издржавању иако је знао да није окончана парница ради раскида претходног уговора закљученог са тужиљом. Несавесност једне од уговорних страна, у конкретном случају примаоца издржавања, која се огледа у закључивању сукцесивно два уговора који за предмет имају исте непокретности је понашање које представља повреду начела савесности и поштења као једног од основних принципа у

области уговорног права. Стога питање савесности туженог као друге уговорне стране није од пресудног значаја јер је у тренутку закључења уговора на страни примаоца издржавања постојала несавесност.

За своју одлуку првостепени суд је дао довољне и јасне разлоге које прихвата и овај суд као другостепени. Неосновано се у жалби туженог указује на непотпуно и погрешно утврђено чињенично стање јер није саслушан у својству парничне странке, с обзиром да је извођење овог доказа било сувишно имајући у виду разлоге за утврђење ништавости предметног уговора.

Правилна је и одлука првостепеног суда из става првог изреке пресуде којом је одбијен предлог туженог за застој парничног поступка. Ово стога што у конкретном случају нису били испуњени услови прописани одредбом члана 227 Закона о парничном поступку за застој са поступком у овој правној ствари, имајући у виду да изјављена ревизија против правноснажне пресуде донете у парници за раскид уговора о доживотном издржавању који је закључен 7.12.2005. године између овде тужиле као даваоца издржавања и пок.ГГ и ВВ као примаоца издржавања, не представља разлог за застој поступка у овој правној ствари прописан законом.

Како се ни осталим жалбеним наводима туженог не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, иста је потврђена у ставу првом и другом изреке, применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку.

Међутим, основано се жалбом тужиле указује да је одлука о трошковима парничног поступка из става трећег изреке ожалбене пресуде донета уз погрешну примену члана 154 став 1 ЗПП-а у односу на признате трошкове пуномоћника тужиле из реда адвоката. Према одредби члана 154 ЗПП суд ће приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци узети у обзир само оне трошкове који су били неопходни ради вођења парнице. О томе, који су трошкови били потребни, као и о износу трошкова одлучује суд ценећи све околности. Имајући у виду да је пуномоћник тужиле на рочишту за главну расправу трошкове парничног поступка за које тражи накнаду определио по врсти и по висини, правилна примена цитираног члана 154 став 1 ЗПП захтевала је преиначење побијаног решења о трошковима поступка из става трећег изреке пресуде. Наиме у складу са опредељеним трошковником поред досуђеног износа трошкова поступка, тужилји припада и износ од 16.500,00 динара за састав образложеног поднеска од 02.10.2019, као и износ од 66.000,00 динара на име састава две жалбе (од 22.08.2016. и од 10.01.2019.) изјављене на првостепена решења о стварној ненадлежности и прекиду поступка, од по 33.000,00 динара, што уз трошак састава тужбе и приступа на три одржана рочишта за главну расправу чини укупан износ од 186.000,00 динара према важећој АТ и ТТ у време доношења одлуке.

Из наведених разлога применом одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке пресуде.

Председник већа-судија
Ирена Вуковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић